

дисципліни і студентами-економістами, особливо спеціальності «Маркетинг».

Доходимо висновку, що запровадження навчальної дисципліни «Рекламне право» для студентів-юристів, які навчаються у непрофільних навчальних закладах, зокрема економічних, збільшить їх конкурентоздатність на ринку праці. Як наслідок, це буде сприяти їх швидкому та вдалому працевлаштуванню після отримання диплому, оскільки саме це питання є досить актуальним для молоді у наш час.

Список використаних джерел

1. *Алексеев С. В.* Маркетинговое право России : учеб. для вузов / С. В. Алексеев. — М. : Норма, 2004. — 640 с.
2. *Баранов В. М., Баранова М. В.* Рекламное право России в условиях глобализации // Правовая система России в условиях глобализации. Сборник материалов круглого стола. — М. : Ось-89, 2005. — С. 144–148.
3. *Баранова М. В.* Рекламное право и рекламное образование в современной России: состояние и тенденции // Проблемы качества юридического образования в современной России: материалы Международной научно-практической конференции (Нижегород, 25 ноября 2011 г.). — Нижний Новгород : Изд-во Нижегород. гос. ун-та, 2011. — С. 53–62.
4. *Богацкая С. Г.* Правовое регулирование рекламной деятельности [Электронный ресурс] / С. Г. Богацкая. — Режим доступа : lib.rus.ec/b/300999/read.
5. *Черячукин Ю. В.* Проблемы правового регулирования рекламной деятельности в России и зарубежных государствах [Электронный ресурс] / Ю. В. Черячукин. — Режим доступа : <http://dlib.rsl.ru/01002329245>.

Стаття надійшла до редакції 11.07.13.

Є. Г. Комар,
аспірант кафедри
правового регулювання економіки
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

БУДІВЕЛЬНЕ ПРАВО ЯК НОВА НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА У НЕПРОФІЛЬНИХ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ

Стан будівельної галузі економіки будь-якої країни світу на сьогодні виступає одним із ключових індикаторів її соціально-економічного розвитку. При цьому капітальне будівництво за своєю природою є складним і багатограним процесом, до якого залучаються значні фінансові, технологічні, трудові та адміністративні ре-

сурси. Відтак, будівельна діяльність, особливо в умовах світової фінансової кризи, відіграє потужну стимулюючу функцію розвитку економіки держави шляхом формування стійкого попиту на кваліфіковану робочу силу, будівельні матеріали, продукцію машинобудівної, металургійної, нафтохімічної, деревообробної промисловості, енергетичні ресурси, транспортну і логістичну інфраструктуру тощо.

Проте на сьогодні в Україні існують негативні чинники, котрі стримують динаміку розвитку будівельного комплексу. Зокрема, найсуттєвішими серед них доцільно виділити перебування значної частки економіки «у тіні»; диспропорції у розвитку регіонів і нерівномірність системи розселення населення; відсутність уніфікованого законодавства у сфері здійснення капітального будівництва та його мінливість; недосконалість механізмів протидії неякісному виконанню будівельних робіт, використанню неякісних будівельних матеріалів і зростанню явища недобудов; брак висококваліфікованих спеціалістів у сфері правового регулювання капітального будівництва; створення деякими господарюючими суб'єктами за допомогою адміністративного ресурсу та зв'язків із владою монопольних будівельних об'єднань, котрі контролюють систему замовлень на будівельні роботи, отримуючи за це «відкати».

Дія окреслених негативних чинників проявляється у зростанні кількості незавершених об'єктів будівництва та зниженні обсягів зданого в експлуатацію житла. Так, згідно офіційної статистики, станом на січень 2013 р. в Україні було зафіксовано 16 109 незавершених будівель та інженерних споруд і здано в експлуатацію 10 750 000 кв. м. загальної площі житла (для порівняння — у 1990 р. було здано 17 447 000 кв. м.) [1].

За таких умов стрімко актуалізується питання щодо подолання дефіциту кваліфікованих спеціалістів у сфері юридичної регламентації капітального будівництва, підвищення їх рівня професійної підготовки, а також активізації наукових досліджень проблем розвитку правового регулювання будівництва у контексті оцінки його поточного стану та формування шляхів подальшого удосконалення.

Вказане обумовлює необхідність запровадження у вищих навчальних закладах України дисципліни «Будівельне право», котра наразі перебуває на стадії становлення у вимірі теоретико-методологічного забезпечення і масштабах викладання як у профільних, так і непрофільних ВНЗ України. Зокрема, наразі у нашій країні протягом тривалого часу на систематичній основі дисципліна «Будівельне право» викладається лише на кафедрі господарсь-

кого права економіко-правового факультету Донецького національного університету [2]. Крім того, згаданий університет відіграє роль важливого наукового центру у сфері дослідження проблематики правового регулювання капітального будівництва. Водночас в інших вітчизняних профільних і непрофільних ВНЗ традиція викладання відповідної дисципліни не сформувалася.

Окреслена ситуація не відповідає практиці, котра склалася у Росії, оскільки у провідних ВНЗ цієї країни (зокрема, Московському, Санкт-Петербурзькому і Кубанському державних університетах) протягом тривалого часу викладається навчальна дисципліна «Будівельне право».

Крім того, в Україні до сьогодні не видано жодного підручника, присвяченого правовому регулюванню капітального будівництва, тому викладання згаданої дисципліни ведеться переважно на основі конкретної юридичної практики, законодавства, а також наукових праць, передусім, Г. М. Гриценка та Н. В. Трофуненко [3, 4].

На фоні вказаного постає необхідність у запровадженні чіткої системи викладання наукової дисципліни «Будівельне право», котра носитиме обов'язковий характер у профільних ВНЗ і факультативний (за вибором студентів) — у непрофільних ВНЗ України. При цьому пропонується у процесі формування програм викладання дисципліни «Будівельне право» враховувати такі її засади:

- *будівельне право є комплексною дисципліною*, вивчення якої ґрунтується на знаннях, отриманих студентами з базових правових дисциплін, зокрема господарського, цивільного, адміністративного права, теорії держави та права і т.д.;

- *вивчення будівельного права обумовлюється, передусім, практичним інтересом*. Відтак, у його основі мають перебувати утилітарні знання, котрі можуть буди всебічно використані у ході майбутньої професійної діяльності випускників вищих навчальних закладів [5];

- *як вважається, метою викладання курсу «Будівельне право» має бути навчання студентів розумінню будівельного законодавства, особливостей публічно-правового регулювання будівельної діяльності, правової регламентації відносин, котрі виникають у сфері проектування, будівництва, реконструкції, капітального ремонту об'єктів нерухомості; формування у студентів навичок тлумачення і застосування будівельного законодавства у конкретних практичних умовах;*

• завданням курсу є вивчення будівельного законодавства, його стану і тенденцій розвитку, аналіз ключових теоретичних поглядів і проблем будівельного права, судової практики застосування норм будівельного законодавства;

• передбачається, що в результаті викладання курсу «Будівельне право» студенти мають вивчити акти будівельного законодавства, судову практику їх застосування, основні теоретичні підходи до розуміння основних наукових дефініцій у галузі будівництва; навчитися тлумачити і застосовувати акти будівельного законодавства; правильно кваліфікувати юридичні факти, що мають місце у процесі здійснення будівельної діяльності; складати документи правового характеру з відповідної тематики; орієнтуватися у будівельному законодавстві, судовій практиці та спеціальній літературі.

Отже, поширення практики викладання дисципліни «Будівельне право» у ВНЗ України, як очікується, на тактичному рівні призведе до нівелювання дефіциту професійних кадрів у зазначеній сфері та підвищення рівня їх підготовки, на стратегічному — обумовить активізацію наукових досліджень у сфері правового регулювання здійснення капітального будівництва в Україні.

Список використаних джерел

1. Кількість будівель та інженерних споруд незавершеного будівництва (на початок 2004–2013 рр.); Прийняття в експлуатацію загальної площі житла та кількість збудованих квартир (1990–2012 рр.) [електронний ресурс] / Державна служба статистики України. — Офіційний сайт. — Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua.

2. Донецький національний Університет. — Офіційний сайт. — Режим доступу: <http://elf.donnu.edu.ua>.

3. Гриценко Г. М. Господарсько-правове регулювання організації і здійснення капітального будівництва в Україні: монографія / Г.М. Гриценко. — Донецьк : Юго-Восток, 2012. — 210 с.

4. Трофуненко Н. В. Господарсько-правове забезпечення якості будівельних робіт: дис. кан. ю. наук : 12.00.04 / Наталія Володимирівна Трофуненко. — Донецьк, 2010. — 196 с.

5. Рябинчук П. Г. Пояснительная записка о необходимости утверждения дисциплины «Строительное право» в Санкт-Петербургском филиале государственного автономного образовательного учреждения высшего профессионального образования «Национальный исследовательский университет «Высшая школа экономики». — Режим доступу: <http://spbu.ru>.

Стаття надійшла до редакції 15.05.13.